

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีในยุคข้อมูลข่าวสาร (The Information Age) ทำให้การแสวงหาความรู้จากระบบสารสนเทศที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และสื่อกลางที่ใช้ในการถ่ายทอด เชื่อมโยงความรู้ ความคิดและข่าวสารในโลกที่ไร้พรมแดนเช่นในปัจจุบันนี้คือภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายว่าเป็นภาษาสากลของโลก (The Universal Language of the World) (วิจิตรศรีสะอาด, 1998: 1) ประเทศต่างๆ ทั่วโลกใช้ภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง เพื่อจุดประสงค์ที่หลากหลายมากขึ้น ดังที่ เมลเวีย เอ แฮสแมน (Melvia A. Hasman, 2000: 3) ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษในปัจจุบันว่า ในปี ค.ศ. 2000 มีคนมากกว่า 1,000 ล้านคนเรียนภาษาอังกฤษ ประชากรโลกประมาณ 85% มีการติดต่อสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ และ 90% ของข้อมูลทั้งหมดที่จัดเก็บในระบบอิเล็กทรอนิกส์ในคอมพิวเตอร์ทั่วโลกล้วนจัดเก็บข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษ

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในประชาคมโลกที่มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษ ดังที่ สุภัทธา อักษรานุเคราะห์ (2536 : 33) กล่าวว่า "ประเทศไทยคำนึงถึงความจำเป็นนี้ว่า เพื่อให้สามารถก้าวทันตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก คนไทยมีความจำเป็นต้องเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการแสวงหาความรู้ และติดตามความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ" นอกจากนี้คนไทยในสังคมยุคใหม่ยังสามารถพบเห็นภาษาอังกฤษได้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อให้คนไทยมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับมาตรฐานสามารถใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารตลอดจนเลือกสรรและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศที่มีอยู่มากได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรภาษาอังกฤษ เมื่อปีพุทธศักราช 2539 ในหลักสูตรนี้ได้เน้นความสำคัญของภาษาอังกฤษโดยการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องตลอดแนว ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา โดยมุ่งเน้นระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถทางภาษาในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารได้ (ศึกษาธิการ, 2539: 2)

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ถึงแม้ว่าจะเน้นการสอนทักษะที่สำคัญ 4 ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน แต่ในประเทศไทยภาษาอังกฤษมีบทบาทเป็นภาษา

ต่างประเทศ เมื่อพิจารณาสภาพความเป็นจริงในการใช้ภาษาอังกฤษแล้วจะเห็นได้ว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะการฟัง การพูด และการเขียนน้อยกว่าการอ่าน (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2532: 83) ซึ่งสอดคล้องกับ วิสาข์ จิตวัตร (2541: 1-2) ที่กล่าวถึงทักษะอ่านว่ามีบทบาทสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ เพราะผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะการอ่านมากกว่าทักษะอื่นๆ และ พารริเซีย แอล คาร์เรล (Patricia L. Carrel, 1988) กล่าวว่า "ในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศนั้น ทักษะการอ่านนับเป็นทักษะที่สำคัญและมีประโยชน์มากที่สุด" ในทำนองเดียวกัน ฟรายดา ดูบิน (Fraida Dubin, 1991: 195) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเป้าหมายหลักของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ

ถึงแม้ทักษะการอ่านจะมีความสำคัญดังกล่าว แต่ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนไทยจำนวนมากก็ยังอยู่ในขั้นที่ไม่น่าพอใจ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย เช่น งานวิจัยของ วิณา สังข์ทองจีน (2529) ที่ได้ทำการวิจัยระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา และ สุมณฑา วิรุฬญาณ (2530) ที่ได้ทำการวิจัยระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับทักษะกลไกและทักษะความรู้ซึ่งยังไม่ถึงระดับการสื่อสาร

การที่นักเรียนไทยจำนวนมากยังมีความสามารถในการอ่านในระดับที่ยังไม่สามารถสื่อสารได้เพราะว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน ผู้ที่จะประสบความสำเร็จในการอ่านต้องมีความสามารถในองค์ประกอบต่างๆ หลายด้าน เป็นต้นว่า มีความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา ได้แก่ ความรู้ทางด้านเสียง ศัพท์ โครงสร้าง รวมทั้งประสบการณ์เดิม หรือพื้นความรู้

องค์ประกอบหนึ่งในด้านความรู้เกี่ยวกับตัวภาษาที่สำคัญต่อการเรียนภาษาอังกฤษซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายได้เป็นอย่างดีก็คือ "คำศัพท์" เดวิด เอช รัสเซลล์ (David H. Russell, 1961: 164) กล่าวถึง คำศัพท์กับการอ่านว่า การเข้าใจคำศัพท์เป็นรากฐานของความเข้าใจในการอ่าน เดวิด พี เพียร์สัน และ เดล ดี จอห์นสัน (David P. Pearson and Dale D. Johnson, 1978: 12) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการเรียนรู้คำศัพท์ว่า เด็กที่มีความรู้ด้านศัพท์น้อยหรือไม่ได้รับวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ที่ดี จะไม่สามารถเข้าใจข้อความที่อ่านให้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ โรนัลด์ คาร์เตอร์ และไมเคิล แม็ค คาร์ธี (Ronald Carter and Michael McCarthy, 1988: 100-101) ที่กล่าวว่า "ความรู้ด้านคำศัพท์เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยในด้านการอ่าน" เช่นเดียวกับ เจมส์ โคดี (James Coady, 1999: 196) ที่กล่าวถึง ความสำคัญ

ของคำศัพท์ว่าความรู้คำศัพท์เป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจในทุกระดับการศึกษาของผู้เรียนภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง ระดับการศึกษายังสูงเท่าใด ความจำเป็นในการเรียนรู้คำศัพท์ยิ่งต้องมากขึ้นเท่านั้น

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าว จะเห็นได้ว่าความรู้คำศัพท์เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการอ่าน ความรู้คำศัพท์ช่วยส่งเสริมความสามารถและความเข้าใจในการอ่าน ถึงแม้คำศัพท์จะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอ่าน แต่จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนไทยยังมีปัญหาในเรื่องความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษ เช่น งานวิจัยของ สมจิต เอี่ยมศุภนิมิต (2516) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คำศัพท์เป็นเรื่องที่นักเรียนประสบปัญหามากที่สุด ปรียา โกมลวิชญ์ (2524) ทำการวิจัยศึกษาความรู้คำศัพท์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 169 คน ของโรงเรียนรัฐบาลในอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้คำศัพท์ของนักเรียนอยู่ในระดับอ่อน และกาญจนา โชติพงษ์ (2530) ทำการศึกษาการรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 652 คน พบว่า นักเรียนมีความรู้ความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษในระดับต่ำ และจากการอภิวิเคราะห์และการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระหว่างปี พ.ศ. 2515 – 2530 ของ สุวัฒน์ สุขมลสันต์ (2535: 87-89) ได้พบเช่นกันว่า นักเรียนในระดับมัธยมศึกษามีความรู้เรื่องคำศัพท์ในระดับค่อนข้างต่ำ

จากสภาพของปัญหาดังกล่าว ครูภาษาอังกฤษจึงมีความจำเป็นต้องช่วยผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เจมส์ โคดี (James Coady, 1999: 181) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้ทั้งจากการได้รับการสอนโดยตรง (Direct Instruction) และการเรียนรู้คำศัพท์โดยบังเอิญ (Incidental Learning of Vocabulary) การเรียนรู้คำศัพท์จากการสอนโดยตรงนั้น ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์จากครูผู้สอนจากกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในชั้นเรียน ส่วนการเรียนรู้คำศัพท์โดยบังเอิญเป็นการเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งมักเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการอ่านมาก เนื่องจากปริมาณคำศัพท์ที่จะต้องเรียนรู้มีเป็นจำนวนมาก การได้รับการสอนคำศัพท์โดยตรงจากครูต้องใช้เวลามากและเป็นสิ่งที่ยากจะกระทำ การเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนจึงเป็นการเรียนรู้คำศัพท์โดยบังเอิญมากกว่าการเรียนรู้คำศัพท์โดยตรงจากการสอน

ปัจจุบันได้มีผู้ศึกษาการเรียนรู้คำศัพท์ที่ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้เรียนใช้กลวิธีต่างๆ ในการเรียนรู้คำศัพท์ เช่น งานวิจัยของ พาริเบคท์ ที สิม่า และ เวสช์ มาร์เจอร์รี (Paribakht T. Sima and Wesche Marjorie, 1996: 195) ที่ทำการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองระดับกลาง (Intermediate Level) พบว่า เมื่อนักศึกษาพบคำศัพท์ใหม่หรือคำที่ไม่คุ้นเคย นักศึกษาจะใช้

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่หลากหลายเพื่อเรียนรู้ความหมายของคำศัพท์ เช่น การอ่านออกเสียงหลาย ๆ ครั้ง เพื่อช่วยให้ระลึกคำและนำคำกลับมาใช้ได้ หรือการถามความหมายจากผู้รู้ รวมทั้งการใช้พจนานุกรม และโทอิชิ นากามูระ (Taichi Nakamura, 1999: 53-63) ทำการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนญี่ปุ่น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 178 คน พบว่านักเรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ เช่น การเดาความหมายจากบริบทหรือจากโครงสร้างคำ การใช้พจนานุกรมในการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่หรือคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย

การใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์มีผลต่อการเรียนรู้คำศัพท์ ช่วยลดจำนวนคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย เพิ่มคุณภาพในการสรุปความหมาย เพิ่มการเรียนรู้คำศัพท์และความเข้าใจในการอ่าน ซึ่ง รีเบคคา แอล ออกฟอร์ด (Rebecca L. Oxford, 1990: 8) ได้กล่าวถึง กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ว่าเป็นสิ่งสำคัญเพราะกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ได้ด้วยตนเองช่วยให้การเรียนง่ายขึ้น เร็วขึ้น น่าสนุกสนานขึ้น รู้สึกมั่นใจในตนเองมากขึ้น เรียนอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น การใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่เหมาะสมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและพัฒนาทักษะด้านอื่น เช่น ทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ด้วย เนื่องจากกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษมีประโยชน์ต่อผู้เรียนดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ จึงมีความประสงค์จะพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ของผู้เรียนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า ผู้เรียนมีการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์อะไรบ้าง และใช้ในระดับมากน้อยเพียงใด และผู้เรียนที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกันหรือไม่ การที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก็เพราะว่านักเรียนในระดับนี้เป็นผู้ที่ได้ศึกษาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานานพอที่จะพัฒนากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ของตนเองได้และมีวุฒิภาวะสูงพอที่จะบอกกลวิธีที่ตนเองใช้ได้ ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษให้เข้าใจกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของผู้เรียน เพื่อครูจะได้พัฒนาให้ผู้เรียนมีกลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ที่ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

ยงชี่ กู และ โรเบิร์ต คีท จอห์นสัน (Yongqi Gu and Robert Keith Johnson, 1996 : 643-665) ได้ทำการวิจัย เรื่อง กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาจีนชั้นปีที่สองของมหาวิทยาลัยจีน จำนวน 850 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกัน คือ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษสูง ใช้กลวิธีหลากหลายกว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ

นอกจากนี้ เมดานี ออสแมน อาเมต (Medani Osman Ahmed, 1988 : Abstract) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนรู้คำศัพท์ของนักเรียนชูดาน จำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษต่างกันใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกัน คือ นักเรียนเก่งใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์หลากหลายมากกว่านักเรียนที่เรียนอ่อน

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกัน ใช้กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 2.1 กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ
    - 2.1.1 กลวิธีประเภทเมตาคอกนิทีฟ (Metacognitive Strategies) ประกอบด้วยกลวิธี 2 ด้าน คือ
      - 2.1.1.1 กลวิธีด้านการตั้งใจเลือกเรียนรู้
      - 2.1.1.2 กลวิธีด้านการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง
    - 2.1.2 กลวิธีประเภทการใช้ความรู้ความคิดเพื่อความเข้าใจ (Cognitive Strategies) ประกอบด้วยกลวิธี 6 ด้าน คือ
      - 2.1.2.1 กลวิธีด้านการคาดเดาความหมายคำศัพท์
      - 2.1.2.2 กลวิธีด้านการใช้พจนานุกรม
      - 2.1.2.3 กลวิธีด้านการจดบันทึก
      - 2.1.2.4 กลวิธีด้านการจำ-โดยการฝึก
      - 2.1.2.5 กลวิธีด้านการจำ-โดยการใส่รหัส

2.1.2.6 กลวิธีด้านการกระตุ้นการใช้คำศัพท์เพิ่มขึ้น

2.2 ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ตามการรับรู้ของนักเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์ หมายถึง วิธีการที่หลากหลายเฉพาะคนที่ผู้เรียนใช้ในกระบวนการเรียนรู้คำศัพท์ จดจำ เก็บข้อมูล และนำข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์มาใช้เพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมการเรียนรู้คำศัพท์ให้มีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์มากขึ้น กลวิธีการเรียนรู้คำศัพท์จำแนกเป็น 2 ประเภท ตามงานวิจัยของ ยองชี กู และ โรเบิร์ต คีท จอห์นสัน (Yongqi Gu and Robert Keith Johnson, 1996: 643-665) คือ

1. กลวิธีประเภทเมตาคอกนิตีฟ ประกอบด้วยกลวิธี 2 ด้าน คือ
  - 1.1 กลวิธีด้านการตั้งใจเลือกเรียนรู้
  - 1.2 กลวิธีด้านการริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. กลวิธีประเภทการใช้ความรู้ความคิดเพื่อความเข้าใจ ประกอบด้วยกลวิธี 6 ด้าน

คือ

- 2.1 กลวิธีด้านการคาดเดาความหมายคำศัพท์ ได้แก่
  - ก. กลวิธีที่ใช้ความรู้เดิม หรือบริบทที่อยู่ห่างคำศัพท์นั้นออกไป
  - ข. กลวิธีที่ใช้ตัวชี้แนะทางภาษาหรือบริบทที่มีอยู่ใกล้คำศัพท์นั้น
- 2.2 กลวิธีด้านการใช้พจนานุกรม ได้แก่
  - ก. กลวิธีที่ใช้พจนานุกรมเพื่อความเข้าใจ
  - ข. กลวิธีที่ใช้พจนานุกรมเพื่อเพิ่มพูนข้อมูล
  - ค. กลวิธีในการค้นหาความหมายคำศัพท์ในพจนานุกรม
- 2.3 กลวิธีด้านการจดบันทึก ได้แก่
  - ก. กลวิธีในการจดบันทึกตามความหมาย
  - ข. กลวิธีในการจดบันทึกตามการใช้คำศัพท์
- 2.4 กลวิธีด้านการจำ-โดยการฝึก ได้แก่
  - ก. กลวิธีในการฝึกโดยใช้รายการคำศัพท์
  - ข. กลวิธีในการฝึกโดยการออกเสียงคำศัพท์ซ้ำ
  - ค. กลวิธีในการฝึกโดยการเห็นคำศัพท์ซ้ำ
- 2.5 กลวิธีด้านการจำ-โดยการใส่รหัส ได้แก่
  - ก. กลวิธีในการใช้การเชื่อมโยง-การขยายความ
  - ข. กลวิธีในการใช้การสร้างจินตภาพ
  - ค. กลวิธีในการใช้การระลึกถึงลักษณะคำศัพท์

ง. กลวิธีการใช้เสียงของคำศัพท์

จ. กลวิธีการใช้โครงสร้างคำ

ฉ. กลวิธีการใช้ผังความหมาย

ช. กลวิธีการใช้บริบท

2.6 กลวิธีด้านการกระตุ้นการใช้คำศัพท์เพิ่มขึ้น

ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ หมายถึง การทำความเข้าใจกับภาษาที่ปรากฏในข้อความที่อ่าน โดยใช้ความสามารถทางภาษา ความรู้เดิมเชื่อมโยงความรู้ในการค้นหาความหมาย จับใจความสำคัญ ดีความ และประเมินสิ่งที่อ่านได้ตรงตามความตั้งใจของผู้เขียน ซึ่งความสามารถดังกล่าววัดได้จากคะแนนรวมในการตอบแบบสอบถามความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามเกณฑ์ของ ทิมโมที อาร์ แบลร์และคณะ (Timothy R.Blair and Others, 1992: 28) ซึ่งจำแนกความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจระดับตัวอักษร (Literal Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูลและผู้เขียนนำเสนอไว้อย่างชัดเจน

2. ความเข้าใจระดับอ้างอิง (Inferential Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการทำความเข้าใจข้อมูล และความคิดของผู้เขียน ที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้อย่างตรงไปตรงมา

3. ความเข้าใจระดับวิเคราะห์ (Critical Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการประเมินสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของตนเองเข้าช่วยในการพิจารณาเพื่อหาข้อสรุป อาทิเช่น การคาดคะเนหรือการทำนายเหตุการณ์ถึงเรื่องที่จะเกิดตามมาได้ หรือสามารถบอกได้ว่า ข้อสรุปของงานเขียนนั้นๆ ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความสามารถในการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านสูง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยได้คะแนนสูงกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านปานกลาง หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยได้คะแนนระหว่างเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25-75

นักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ หมายถึง นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยได้คะแนนต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา